

at udtale, ikke grundet i nogen Anerkendelse fra dansk Side af de fra islandske Side opstillede historiske og statsretlige Betragtninger, men alene i det levende Ønske om at imødekomme det islandske Folks Krav om national og politisk Selvstændighed og for ved dette Vidnesbyrd om det danske Folks Respekt for Nationalitetens Krav at fjerne enhver Frygt paa Island for, at der fra dansk Side skulde næres noget Ønske om direkte eller indirekte at paatvinge Island noget Formynderskab“.

Saaledes stillede vi os, og denne Overenskomst, som man saaledes fik bragt til Veje, havde, som Statsministeren ogsaa nævned, Tilslutning ikke alene fra samtlige danske, men ogsaa fra alle islandske Medlemmer af Kommissionen med Undtagelse af een Mand. Det, denne ene Mand særlig indvendte imod Overenskomsten, var, at Fællesskabet i udenrigske Anliggender og Fællesskabet i Forsvarsvæsenet ikke kunde være Genstand for Opsigelse. Han ønskede nemlig, at alt, hvad man var blevet enig om, skulde kunne være Genstand for Opsigelse med Undtagelse af Kongefællesskabet. Med dette Ønske rejste han hjem til Island, og det vandt Tilslutning paa Island ved Valgene og blev Grundlag for Forkastelsen af Overenskomsten. Vi havde her nede fra holdt meget bestemt paa, at til Fællesskabet burde ikke alene henregnes Kongen, men ogsaa de fælles, udenlandske Anliggender og Forsvarsvæsenet, thi ellers vilde man let kunne komme ind i vanskelige Forhold, og for dette Ønske bøjede Flertallet af de islandske Medlemmer af Kommissionen sig. Alle de øvrige Ting, som paa nærværende Tidspunkt er fælles, gjorde vi den Gang til Genstand for Opsigelsesret efter 25 Aars Forløb. Dermed kan Medlemmerne jo stifte Bekendtskab ved at se Forslaget efter — Kommissionsbetænkningen findes i Rigsdagens Bibliotek.

Efter den Tid er det gaaet saaledes — som Statsministeren ogsaa nævned —, at man fra Islands Side har forsøgt at tage Enkeltheder frem, deriblandt Spørgsmaalet om Handelsflag. Naar man nu efter det Løfte og den Henstilling, som hans Majestæt Kongen har gjort i Statsraadet, fra islandske Side ønsker, at der skal finde en Forhandling Sted — og det er der efter de Oplysninger, som Ministeren har givet Partiformændene, Stemning for fra Islands Side —, saa vil ogsaa vi fra vor Side endnu en Gang være med til at prøve en saadan Forhandling, uagtet, som sagt, Fortiden ikke giver os saa overordentlig stort Haab om et Resultat, men vi ønsker ikke

at afbryde nogen Vej og ønsker ikke, at noget Middel skal lades uforsøgt til, om det dog er muligt, at naa et Resultat. Og naar vi gaar til en saadan Forhandling fra vor Side, gaar vi til den med den samme Forudsætning, hvormed vi gik til den i 1907—1908, nemlig den, at vi ønsker, at de to Folk, thi vi regner jo Islænderne som vort Broderfolk, i Fremtiden skal kunne staa sammen og arbejde sammen baade til Gavn for sig selv og til Gavn for hele Forbindelsen i Norden; thi det vilde efter vort Skøn være en Ulykke ikke alene for Island, men ogsaa for Norden som Helhed, om det fjerde nordiske Folk ved et Brud med Fællesskabet her skulde blive afhængigt af andre Folk. Og naar vi gaar til denne Forhandling, saa fastholder vi, hvad vi ogsaa fastholdt i 1907—1908, at Fællesskabet skal være et virkeligt Fællesskab og ikke blot Papir. Det skal være et Fællesskab, som kan være til Ære for begge Folk og kan tjene til begges Vel. Det er ud fra den Betragtning, at vi mener, at Forsøget bør gøres, og hvis Islænderne er besjælede af samme Villie, vil Opgaven ogsaa kunne løses, og med Ønsket om, at Opgaven denne Gang maa blive løst, anbefaler jeg mit Parti at stemme for Forslaget til Beslutning.

Borghjerg: Den højtærede Statsminister har her i Dag udviklet og begrundet, hvad han jo ogsaa tidligere har givet Partigrupperne Meddelelse om, det ønskelige i, at der optages en samlet Forhandling med Islands lovgivende Forsamling om det forfatningsmæssige Forhold mellem Danmark og Island.

Ogsaa vor Gruppe har drøftet denne Sag, og jeg kan paa den socialdemokratiske Gruppens Vegne meddele, at vi ganske entstemmigt slutter os til Tanken om en saadan Forhandling. Vi paaskønner, at Regeringen i god Tid gennem Partiformændene eller andre Partirepræsentanter har givet de forskellige Partigrupper Meddelelse om Sagerens Tilstand og det ønskelige i en saadan Forhandling, og vi haaber, at de Forhandlinger, der nu ønskes optaget, maa faa et for begge forhandlende Parter tilfredsstillende Resultat med Tilslutning fra alle Sider. Det Forslag, der foreligger her i Dag, er jo det ganske enkelte og ligefremme, at der nedsættes et Udvalg til at modtage Oplysninger i Lighed med de Oplysninger, Ministeriet tidligere har givet Grupperne gennem Partiformændene, og jeg ser deri en Forberedelse til Optagelse af en saadan Forhandling, som den højtærede Stats-